

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szála <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do redakcie, ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.</i></p>
--	---	--

Kresťanské presvedčenie.

Najpevnším základom duševného a hmotného blaha občanov je kresťanské presvedčenie. Není ale dosť vystatovať sa s kresťanským presvedčením, lež uplatňovať ho treba v celom verejnom a súkromnom živote. Toto ohlasuje a za toto bojuje kresťanská ľudová strana od tých čias čo jestvuje. Keby aj naši občania nasledovali boli zásady kresťanskej ľudovej strany, pritomne v každom ohľade ináč by to vyzeralo u nás. Kresťanské zásady a presvedčenie zároveň rozširuje medzi ľuďmi i Katolícka Ľudová Jednota. Ľud pospolitý aj v ohromnom počte prihlasuje sa ku Katolíckej Ľudovej Jednote a uznáva, že bez kresťanského presvedčenia a smýšľania není duševného a hmotného blahobytu na tejto zemi.

Kresťanská ľudová strana nikdy neprestáva rozširovať kresťanské presvedčenie. Rozmnožuje ho medzi ľuďmi cestou novin, ktoré vydáva s veľkými obetami, v ľudových shromaždeniach, aké príležitostne vydržiava po všetkých stranách krajiny a rozširuje ho s celým dôrazom v krajinskom sneme. Není tej príležitosti, ktorú kresťanská ľudová strana nepoužila by k rozširovaniu kresťanského presvedčenia v krajinskom zákonodarstve. Uznáva to aj celá krajina, že kresťanskej ľudovej strany vyslancovia: pápežský praelát Ján Molnár, Štefan Rakovszky, Georg Szmrecsányi, Štefan Haller, Karol Huszár za zásady kresťanské vôbec, za školy náboženské, za záujmy učiteľov, za práva katolíckej cirkvi a za všetky oprávnené požiadavky kresťanského ľudu proti liberálom, židom a socialdemokratom bo-

jujú tak zmužile, odhodlane a pri tom vždy bezúšestne, že neohrozeným vystupovaním svojim obracajú na seba pozornosť celého vzdelaného sveta. Vedia to aj katolíci Uhorska, že práva katolíckej cirkvi, náboženské školy, sbor katolíckych učiteľov len odtedy majú neunávených obrancov, že zvlášte chudoba len od tých čias má opravdových zastupiteľov v krajinskom sneme, odkedy ozýva sa tam mohútne slovo vyslancov kresťanskej ľudovej strany. Ohľadom aj na tieto neodskriepiteľné skutočnosti, svätou povinnosťou nech je každého kresťanského občana, ktorý miluje svoje rodisko, komu je svätá viera jeho otcov, aby stal sa zmužilým, odhodlaným a do smrti verným prívržencom kresťanskej ľudovej strany.

Nepriatelia kresťanstva verejne rúbu do brán našich svätín. Jednotajne ohlasujú zhabanie majetkov katolíckej cirkvi, zoštátnenie náboženských škôl, opovažujú sa do verejnosti vystupovať s tou neslýchanou žiadosťou, aby v školách zakázané bolo vyučovanie náboženstva. Takéto plány kujú v ich tajomných schôdzkach, pod záštitou liberálnej vlády slobodní murári a také žiadosti vyslovujú v ich novinách a záhubných spisoch socialdemokrati. Nenasytiteľné židovstvo chcelo by si privlastniť majetky katolíckej cirkvi, preto aj všetky židovské noviny bez rozdielu, deň po deň píšú o sekularizácii.

Toto sú neodskriepiteľné nápady nepriateľov kresťanstva proti katolíkom. Liberáli, slobodní murári, voľnomyselníci, socialdemokrati v spojení so židovstvom uponižujú, potupujú, znevážujú idú cirkev, ožobracujú, viery a všetkých náboženských citov pozbavujú chcejú ľud katolícky,

aby nad ním ako nad otrokom panovať mohli. Je teda už svrchovaný čas, opravde dvanásť hodina, aby v srdciach katolíckeho ľudu konečne prebudilo sa zcela kresťanské, katolícke presvedčenie. Neni na tom dosť, že kresťanskí občania naši v nedelu a vo sviatky chodia do kostola. Kresťan a katolík má byť hrdý na svoje presvedčenie. Nesmie sa haňbiť za svoju vieru, ma ju smele a zmužile vyznávať za každej príležitosti. Keď aj každý z našich občanov, či samostatný pán, úradník, remeselník, hospodár alebo robotník dľa svojej kresťanskej viery žiť a chovať sa bude v kruhu svojej rodiny a vo verejnosti; keď naši občania, kresťania katolíci budú nielen v kostole a doma, lež aj na obecnom, stoličnom dome a zvlášte pri krajinských voľbách: vtedy v krajinskom sneme budeme mať storazy toľko neohrozených vyslancov kresťanskej ľudovej strany, ako ich máme dnes a dvanásť millionov katolíkov Uhorska nepremôžu ani brány pekelné!

Cieľom rozširovania kresťanského presvedčenia a ducha, hlavní vodcovia kresťanského ľudu utvorili Katolícku Ľudovú Jednotu. Toto není sdrúženie prirvrzcov jednotlivého politického vyznania, lež spojenie všetkých pravých kresťanov, zvlášte katolíkov v jednom tábore. Ku tomuto sdrúženiu pripojiť sa môže každý bezúhonný kresťan a katolík bez rozdielu národnosti, pohlavia a politického smeru. Rozumie sa ale, že Jednotár nesmie byť ani slobodným murárom, ani voľnomyselníkom alebo socialdemokratom, ani s takými nemá sa priateľiť, bo by sa to nesrovnávalo s presvedčením a duchom kresťanským. Rozšírenie Katolíckej Ľudovej Jednoty v obrovských rozmeroch, je zrejším dôkazom toho, ak veľmi potrebná bola táto organizácia kresťanskému ľudu Uhorska. V celej krajine totiž, ba i v zahraničí krom veľkého Nemecka, není tak mohútnej organizácie, ako je Katolícka Ľudová Jednota.

V krátkom čase jej jestvovania, Katolícka Ľudová jednota členov má už skoro pol miliona. A ak blahonosne ona účinkuje! Poučných sošitov, letákov a kalendárov vo všetkých krajinských rečiach na miliony výtiskov vydáva každoročne. Jej spravujúca rada, náčelník jej hlavnej správy, právobránná jej kancelária neustále vybavujú prípisy, ktoré v najrozmanitej-

ších záležitostiach a v ohromnom počte dochodia tam každodenne. Není tej stolice, ba snáď není tej dediny, kde by nebola vydržiavala shromaždenie a nemala už členov Katolícka Ľudová Jednota, bo neunávene horliví jej tajomníci Štefan Haller, Karol Huszár, Mikuláš Kutka, Ján Bartos, Augustin Gramantik a Ján Huber okrem krátkych letných prázdnin, takmer bez oddychu v zime v lete chodia po všetkých stranách krajiny a v shromaždeniach prednáškami a rečiami poučujú ľudí o všetkom, čo majú vedieť a čoho sa majú vystríhať ako kresťania, remeselníci, hospodári, robotníci tak v občiankom ako i náboženskom ohľade. Podobne blahonosne účinkujúcej organizácie ešte nikdy nebolo v Uhorsku ako je Katolícka Ľudová Jednota!

Jesto ale dvanásť millionov katolíkov v Uhorsku. Kolki z týchto neprihlásili sa ešte ku Katolíckej Ľudovej Jednote? Prítomne teda, keď všetky moci pekelné dvíhajú sa proti kresťanstvu, prísnou povinnosťou je každého kresťana a katolíka bezodkladne vstúpiť do tábora Katolíckej Ľudovej Jednoty. Ku tomuto povinný je každý ako občan a veriaci pravého kresťanského presvedčenia.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Agitacionálna cesta v spišskej stolici.

Ján Bartos, tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty na území spišskej stolice vydržiaval shromaždenia menovite od 8—18. júna v Magure, od 4—16. júla v lučenskom a od 23—31. júla v šíavnickom okrese dekanátskom. Z tejto príležitosti Katolícka Ľudová Jednota utvorená bola na nasledujúcich miestach:

Kristályfalu: Počet členov 81. *Hóka:* Počet členov 18, spolu 99. Rečnili Franc Klein farár, Ján Bartos tajomník, Csensztyák rychtár.

Helivágás: Počet členov 17. Rečnili: Franc Klein, Ján Bartos. Prítomný bol i Ladislav Moyš farár.

Szepesófalú: Počet členov 82. Rečnili: Michal Szombati správca fary, Ján Bartos tajomník, Franc Klen farár obce Kristályfalu, Jozef Gürsching priemyselník. Prítomní boli: Jakub

Vadovszky učiteľ, Karol Gavalda hlavný knihvedúci banky.

Hanusfalu: Počet členov 118. *Tavas:* Počet členov 18, spolu 136. Rečnili: Franc Klein farár, Ján Bartos tajomník, Jozef Piszarcsik roľník. Prítomní boli: Štefan Dudasko farár obce Nagyfrankvágás, Michal Melega učiteľ.

Relyó: Počet členov 82. Rečnili: Viktor Vágner farár, Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Franc Klein a Štefan Dudasko farári a N. Ondrejko učiteľ.

Erdős: Počet členov 20. Rečnili: Vendelin Huszka farár a tajomník Ján Bartos. Prítomní boli: Štefan Schultz kaplán a N. Vengriczky učiteľ.

Szepesmátyásfalva: Počet členov 77. Rečnili: Michal Majercsák farár, Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Viktor Vágner, Ladislav Moyš, Vendelin Huszka, Franc Klein farári, Michal Szombati správca fary a N. Lazarovits učiteľ.

Szentmindszent: Počet členov 66. Rečnili: Ján Pataki farár, Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Franc Klein farár obce Kristályfalu a N. Richwaisz učiteľ.

Nagyfrankvágása: Počet členov 34. *Kisfrankvágása* 35. Rečnili: Štefan Dudasko, Franc Klein farári, Ján Bartos tajomník, Ján Csarnagurszky rychtár. Prítomný bol Franc Haber učiteľ.

Alsólápos: Počet členov 90. Rečnili: Franc Klein farár, Ján Bartos tajomník, Martin Vaniček roľník, Franc Kompanyik miestny farár pre chorobu v shromaždení súčastníť sa nemohol.

Felsőlápos: Počet členov 124. Rečnili: Štefan Gergye farár, Ján Bartos tajomník. Prítomný bol Anton Kostolník učiteľ.

Frigyesvágása: Počet členov 44. Rečnili: Štefan Andrassovszky farár a Ján Bartos tajomník.

Görgő, Roskfalva, Dolyán, Kolsó: Počet členov 77. Rečnili: Dr. Ján Ruzsinyák, profesor praeparandie, Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Emanuel Megyes a Jozef Mudry. Miestny farár Román Pukács pre úradné zahátenie v shromaždení súčastníť sa nemohol.

Szepessümeg: Počet členov 72. Rečnili: Jozef Klein farár, Ján Bartos tajomník a učiteľ Vendelin Gröszmann.

Márkusfalva: Počet členov 104. *Hernádtapolcza:* Počet členov 67, spolu 171. Rečnili: Julius Kern opát-farár, Ján Bartos tajomník. Prítomný bol kaplán Viktor Grieger.

Pálmafalu: Počet členov 67. Rečnili: Štefan Peterdy farár, Ján Bartos tajomník.

Csontfalu: Počet členov 13. Rečnili: Franc Korsch farár, Ján Bartos tajomník.

Csütörtökhegy, Szepesdarócz, Lengvart: Počet členov 117. Rečnili: Kornél Belcsék predstaviteľ kláštora, Ján Bartos tajomník.

Igló: Počet členov 258. Rečnili: Franc Rolný opát-farár, tajomník Jednoty Ján Huber a Ján Bartos. Prítomní boli: dr. Ján Ruzsinyák profesor, kapláni Matej Pajdussák, Štefan Szalay a Béla Pataky; Alexander Merz súkromník, učiteľia Maximilian Ebergényi a Jakub Alexy, bohoslovci Michal Sztrizsovsky, Štefan Puskár, Matias Bukla a Gustav Valcsak. V shromaždení súčastnilo sa do 600 ľudí.

Hernádfalu: Počet členov 89. *Erzsébetháza:* Počet členov 65, spolu 154. Rečnili: Ján Jendríchovszky farár, Ján Bartos tajomník, Pavel Drbjak kaplán. Prítomní boli: Franc Hagovszky, Béla Richnavszky, Jozef Mészarsik učiteľia a Ján Mészársik.

Alsó a Felsőszépfalu. Počet členov 24. Rečnili: Ján Hanuska farár a Ján Bartos tajomník. Prítomní boli učiteľia: Bleha, Mestyánek a Thold.

Gánóc a Svábfalu: Počet členov 45. Rečnili: Ondrej Kuruc farár, Ján Bartos tajomník.

Létánfalva: Počet členov 39. *Szepesmátásfalva* 42, *Arnótfalva* 27, spolu 98. Rečnili: Jozef Handlovics farár, Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Béla Novák kaplán a učiteľia Gustáv Zálibera, Jozef Kubicsár a Štefan Kubicsár.

Védalu: Počet členov 30, *Szepesjánosfalu* 34, spolu 64. Rečnili: Ján Lipcsei farár, Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Béla Novák kaplán, učiteľia Jozef Krajnyák, Ján Maguth a bohoslovec Franc Galovics.

Szepesvéghely: Počet členov 53. Rečnili: dekan-farár Ludvik Csurjak a Ján Bartos tajomník. Prítomní boli: Georg Farkas okresný notár, učiteľ Ján Justh a bohoslovec Martin Krenusz.

Šavnik: Počet členov 87. Rečnili: titulárny kanonik, rytier radu Franca Jozefa, farár Matias

Kabanec, Ján Bartos tajomník a kaplán Ladislav Muszkalay. Prítomní boli: učiteľ Teodor Fretto a bohoslovec Martin Martinko.

Káposztafalva: Počet členov 131. Rečnili: Ludvik Sax farár a tajomník Ján Bártoš. Prítomní boli: Béla Baál finančný radca a učiteľ Jozef Kuczko, Ferdinand Zapletal a Štefan Bruder.

Madridské listy o eucharistickom kongresse.

Madrid, 28. júna.

Katolícke spolky španielske každý deň eucharistického kongressu začaly so všeobecným svätým príjmaním. Týmto spôsobom dali kongressu významu opravde eucharistického. Takýmto všeobecným príjmaním v rozličných chrámoch mesta začal sa pondelok akožto druhý deň kongressu, v ktorý nevydržiavaly sa len samé slávnosti, lež o pol jedenástej v kostole San Francisko bolo aj verejné shromaždenie, ktorému predsedal sám kardinál legát pápežský. V tomto shromaždení montrealsky arcibiskup Bruchesi rečnil o úspechoch eucharistických kongressov, za tým Alaraz y Santo arcibiskup Sevillanský držal prednášku o povinnostiach rodičov, vychovávateľov a novinárov, aké plniť majú zvlášte za terajšej doby. Biskup zo Sant Louis, de Potosi, rečnil o eucharistii ako o sväzku, ktorý spája nový a starý svet. Abbé Balleth, kanonik z Lurdesu držal prednášku o eucharistických zázrakoch, aké stávajú sa v tomto milostnom mieste.

Po zaklúčení verejného zasadnutia, členovia kongressu z Rakúska, ktorých bolo asi päťadvadsať a my z Uhorska, menovite Karol Kanter, praelát, farár budinského hradu kráľovského, Alexander Ernszt, hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty, Štefan Hanauer, správca kollegiuma sv. Imricha, Béla Túri, hlavný redaktor «Alkotmányu» a Ján Huber, tajomník Jednoty išli sme do kráľovského palácu. *Maria Kristina* vdova kráľovna matka, sestra arcikniežata Fridricha, grófovi Oldenburg praepoštovi z Wienerneustadtu sdeliť dala tú žiadosť, že by rada videla tých členov, ktorí ku kongressu prišli z Uhorska a Rakúska. Tomuto láskavému

pozvaníu, rozumie sa, s radosťou sme zadosť učinili, aby sme holdovali pred všestranne obľúbenou kráľovnou matkou španielskou, ktorá tak úzko spojená je s našou dinastiou.

Naša poklona však veľmi sa líšila od zvyčajných audiencií kráľovských. Keď totiž Rakúšania v sivom odeve s bielymi klobúkmi a k tomu ešte hodne zaprášení prišli do kráľovského palácu, kráľovská čelaď nevedela sa dosť penáčudovať, že takých žiadala si vidieť kráľovná. Ona ale nebrala ohľad na rúcho, bo keď jej bolo oznámené, že členovia kongressu panie tak ako aj mužskí na audienciu dostaví sa môžu len v cestovnom rúchu, ona opakovala svoje pozvanie. Keď aj potom praepošt gróf Oldenburg Rakúšanov a nás malú hŕstku z Uhorska doviedol pred kráľovnu, ona nás prijala tak láskave a s toľkou vážnosťou, ako toho spôsobilá môže byť len tak obľúbená kráľovná. aká v celom Španielsku je *Maria Kristina*. V mene prítomných pozdravil kráľovnu praepošt gróf Oldenburg a ona potom dala si predstaviť všetkých, najprv panie a potom mužských, každého osobitne. Ku každému jednotlivému mala láskavé slovo, každého a každú sa opýtala, z ktorých krajov Rakúska prišli a o každom kraji vedela hovoriť, ako o milej rozpomienke z doby jej detinstva. Uhorsko, kráľovna matka zdá sa, nezná tak náležite ako Rakúsko, bo keď nás z Uhorska predstavil jej praelát Kanter, vypytovala sa len o kráľovi. Láskavosťou kráľovny matky všetci boli sme opravde okúzlení a tešili sme sa úprimne, že sme holdovať jej mohli, ktorá ako vdova kráľovna v najťažších okolnostiach cez mnohé roky spravovala Španielsko a pri tom v úplnej miere získala si lásku a oddanosť svojho ľudu, je ona totiž vzorom múdrej, energicnej a vlúdno spanilej kráľovny.

Kráľovna odobrala sa od nás s najláskavejšími slovami a my s najmilejšími impressiami opustili sme tú prekrásnu, zriedkavými gobelinami, kobercami a drahocenným náradím ozdobenú dvoranu, v ktorej nás prijala. Na jej rozkaz dvorný hodnosťár poukazoval nám ešte všetky dvorany v kráľovskom paláci, ktoré skvejú sa zriedkavosťami v porcelláne, v náradí zlatom a bronzou ozdobenom, v gobelinoch a prevelkej hodnoty obrazoch, akým podobné sotva vidieť aj v kráľovských palácoch.

Popoludní išli sme ku pojednávaniu kongressu, ktoré vlastne začalo sa v pondelok popoludní, O prevelkých rozmeroch tohoto kongressu svedčí to, že podelený bol na deväť sekcií. Boly totiž osobitné sekcie pre Nemcov, Rakúšanov, Francúzov, Španielov, Amerikágov, Angličanov, Talianov a Irlandčanov, krom toho vydržovali osobitné pojednávania sdrúženia katolíckych žien, vodcovia spolkov katolíckej mládeže, spolkov sociálnych a kňazstvo. Sama španielsko-amerikánska sekcia, ktorá pravda väčšia bola ako všetky ostatné, rozdelená bola na šesť podsekcii a v každej osobitne vydržovali prednášky o nasledujúcich na eucharistiu poťažných predmetoch: 1. skutočná prítomnosť, 2. o sviatosti, 3. o obete, 4. o teológii, 5. o literatúre a umení, 6. o dielach eucharistických. V poradách kňazstva pojednávali zvlášte o častom prijímaní a o spôsobe praktického prevedenia tejto otázky, pojednávali tiež o tom, akým spôsobom mal by medzi duchovenstvom rozširovať sa spolok adorácie, poklony prevelebnej sviatosti Oltárnej.

Cudzím pravda ťažko bolo súčasťňovať sa v jednotlivých sekciách, bo všetky pojednávania viedly sa v španielskej reči. Z ohromne veľkého počtu predmetov ale, o ktorých sa pojednávalo, vidaf, na ak rozsiahle pole rozprestiera sa už otázka eucharistická a nakoľko obejma nielen náboženský, lež celý život kristianizmu. Neni aj ani jednej vrstvy ľudskej spoločnosti, o ktorej nebolo by bývalo spomienky, akým spôsobom treba ju ovlažiť spasonosným prameňom z eucharistie plynúcim. Tomuto sodpovedne v trefom verejnom zasadnutí kongressu, Briffart brüsselský pravotár; biskup mesta Bija, biskup mesta Lugó a markíz Pidal vysvetlili v mohutných rečiach, že ekonomie kresťanskej oživujúcej stredišťom je eucharistia, totiž prevelebná sviatosť Oltárna.

Sekcie zakončily pojednávania vo stredu popoludní a na štvrtú hodinu za tým ustálené bolo verejné záverečné zasadnutie kongressu, rozumie sa v chráme San Francisco. Za tejto príležitosti opakovala sa pompa, akú bolo vidaf pri zahájení kongressu, ba zriedkava veľkoleposť zaključujúceho zasadnutia zvýšená bol tou okolnosťou, že i kráľ Alfonz XIII. a kráľovna Ena prišli ku nemu zo San Sebastianu. Záverečné zasadnutie začalo sa presne o štvrtej

hodine popoludní; zasadnutiu predsedal pápežský legát kardinál Aguirre, vedľa neho sedeli pápežský nuncius a armensky patriarcha, za nimi v 8—7 radoch sedeli arcibiskupi, biskupi, praeláti v slávnostnom rúchu. Pred stolom kardinála pápežského legáta na pravo postavený bol kráľovský trón s dvomi sediskami. Prichádzajúcich biskupov zvlášte známejších, početné obecenstvo dla španielskeho temperamentu vítalo hlučným potleskom a nejedon pri potlesku udeľoval sväté požehnanie. Chrám San Francisco, jehož krásu a ozdobu nemožno je v kratkosti opísať, do posledného miesta naplnil sa zvláštnym obecenstvom. Boli tam náčelníci všetkýck vojenských a svetských vrchností, vodcovia výborov kongressu, početná aristokrácia, všetko najviacej sami mužskí. Po odspevaní Veni Creator, na kazateľnicu v prostriedku kostola medzi hlučným potleskom vystúpil armensky patriarcha a vo francúzskej reči držal prednášku o eucharistii akožto o záruke katolíckej viery a predostrel návrh, aby eucharistický kongress čoskoro vydržovaný bol i na Východe, aby divotvorná moc Ježiša, ako nekdý k večnému životu Lazara, zkriesila tam i katolícku vieru.

Po prednáške všestranne oslavovaného patriarchu armenského, prečítaný bol telegramm svätého otca pápeža, v ktorom vyslovil veľké potešenie, aké citi nad kongressom eucharistickým, zvlášte oproti nápadom, akým vystavený je prítomne zo stránky portugalska. Za tým vystúpil na kazateľnicu skutočný dvorný kaplán územčitý muž v rúchu pápežského praeláta menom Calpena a umelecky prednesenou rečou o sviatosti Oltárnej ako o pevnom hrade spoločenského poriadku, uchvátil a mimoriadne oduševnil celé obecenstvo. Nedá sa opísať ten hlboký dojem, aký Calpena dosiahol jeho rečou.

Po Calpenovi vystúpili na kazateľňu zároveň zvláštni rečníci: dr. Weber (z Nemecka) rečnil po španielsky a abbé Vandon po francúzsky; oba rečníci vysvetlovali významnosť, pôvod a budúcnosť eucharistických kongressov. Vtedy bolo skoro sedem hodín, na kedy oznámený bol príchod kráľa a kráľovny. Kardinál pápežský legát Aguirre ku hlavným dverám chrámu išiel v ústrety kráľovskému páru, ktorý s veľkým sprievodom medzi nevýslovne hluč-

nými ováciami cez celý kostol šiel rovno ku postavenému trónu. Z kráľovských kniežat prítomný bol i Don Carlos. Keď kráľovský pár zaujal miesto na tróne, o niekoľko okamihov kráľ Alfoz XIII. zdvihol sa z tróna, obrátil sa ku pápežskému legátovi a pozdravil rečou eucharistický kongress a pápežského legáta. Na reč kráľa odpovedalo obecenstvo hlučným a zdĺhavým potleskom, po ktorého utišení sa vystúpili na kazateľnicu zastupitelia rozličných národov, aby pozdravili kráľovský pár a kongress eucharický. Pozdravenia tieto vyslovené boli v mene národov, poľského, francúzskeho, anglického atď. Po odznení týchto pozdravov kráľovský pár pri mimoriadnom oslavovaní zo stránky obecenstva opustil chrám s celým sprievodom. Po uliciach na tisíce shromaždené obecenstvo manifestáciami bez páru oslavovalo kráľovský pár, že svojou prítomnosťou prispel ku slávnostnému zaklúčeniu kongressu eucharistického. (Al.)

«Bud' vojakom, pajtáš!»

Barón Solymosy, prívrženec stránky Hédeváryho a referent zákonného návrhu o brannej moci, ozajsný chvalospev zanôtil o vojenskom živote.

Líčil ružovými farbami, ak dobre je mladíkom pri vojsku, jakú dobrú stravu dostávajú, a ako tučnejú od nej. A ponevác tak dobre je našim synom pri vojančine, povedal ďalej barón Solymosy, aby každý rodič tešil sa tomu, keď mu syna odoberú, lebo veď príde na lepšiu výchovu a na lepšiu kuchyňu, ako mal doma.

Prečo že vychvaloval Solymosy vojančinu? Iba preto, aby občania Uhorska tým ochotnej vyplatili tie stámilliony, ktoré žiada od nich vláda a aby s radosťou poslali k vojsku ešte raz tolko rekrútov, ako posial posielali.

— Bud' vojakom, pajtáš a dostaneš sa na dobrú chovu! — takto vábi našu mládež liberál Solymosy.

Čudná vec je, že vláda takýmto figlom omámiť a zaslepiť chce našich občanov. Či hádam nevieme, čo znamená vojakom byť? Či neznáme, čo stojí krajinu vojsko? Či nevieme, koľko by padlo na daňujúcich občanov z tých nových

tiarch, ktoré uhorská vláda uvaliť chce na ľud? Ej, ej pánovia nefigľujte! Veď keď je tak dobre pri vojančine, prečo vaši synkovia neslúžia tri roky, lež iba rok? Keď je tak dobre pod zbraňou, prečo že tolki vojopovinní mladici prehnú do Ameriky, len aby vyhli službe vojenskej? Prečo sa tolki pokaličia, len aby slúžiť nemuseli?

Na tieto otázky neodpovedal barón Solymosy. Aj to zamlčal, že pred lanskými voľbami liberálni kandidáti ani len neškrkli o nových vojenských farchách, lebo sa báli, že poprepádajú, len teraz keď majú mandát vo vačku, chystajú nový štranok na krky chudoby. No my ďakujeme pekne za túto prácu liberálnych ablegátov. Nedáme vláde, čo pýta. My sme chudobní. Nemáme pre vojsko na zbyť ani peňazí, ani synov a preto dolu s tým novým zákonom!

O. H.

To i to.

Vladne noviny až do siedmeho neba vychvalujú honvédskeho ministra, pre nový zbranný zákon. Že vraj aké to poľahčenie, keď napozatým dva roky bude trvať vojenská služba. Ďakujem pekne za také poľahčenie, keď ho neni sú účastni všetci pri linie slúžiaci vojaci, veď len asi tretina dožiť sa má tohoto šťastia, ostatní však tri roky budú museť slúžiť. Najmä poddôstojníci (kapráli, fírerer, feldvebli) pochodia zle, tých do jedného i na tretí rok podrzia v kasárnach.

Ja sa teda pýtam, ktorého vojaka to bude vábiť, aby hviezdičku dostal, keď ju tak draho zaplatí? Jedon rok nadslúžiť za to, že sa v bielych rukavičkách vypínať môže, to je slabá odmena. Či tým mladíkom nenie viac hodno, že po dvojročnej službe bez hviezdičky pojdú domov na «urlaub», ako keby «avanžirovali» za poddôstojníkov? Veru áno. «Ja vam pekne ďakujem za hviezdičku» — povie každý vojak a bude sa «tak usilovať», aby hviezdy nedostal. Krajší je civilný život ako vojenský.

*

Minister orby gróf Béla Serény, veľa bol nasluboval našim hospodárom v jeho reči, lenže posial ešte nič nesplnil z tých ružových sľubov,

ačpráve pomery naše také sú, že pri zahálení pána Serényiho tak ďaleko prídu mestskí obyvatelia Uhorska, že im nebude do vydržania pre drahotu mäsa a chleba. Toto sú najhlavnejšie poľnohospodárske články, bez ktorých nemožno jestvovať vo väčších mestách. Lenže cena chleba a mäsa je tak vysoká, že mnohé domácnosti nie sú vstave zaopatriť si ich v potrebnej miere. Naša a rakúska vláda nechcú odpomôcť drahoty mäsa, ačpráve by sa to previesť dalo tým spôsobom, že by z Argentíny (južná Amerika) dovážali k nám zmrzlé mäso, lenže dve vlády tieto nedovolia dovoz lacného mäsa a povedajú, že by skrže to veľkú škodu mali naši hospodári, ktorí dochovávajú dobytok.

Toto sú všetko prázdne táraniny. Kto že sú tí «hospodári», ktorých záujmy minister Serényi bráni? Je to krdel židákov, najnovších našich zemepánov. Títo by boli oškodení, keby sme nie od nich, lež z Ameriky dovážali mäso. Vládi nezáleží na tom, že milliony občanov nedvstatok trpia. Jestli ale viedenčania prinúti ich vládu, aby americké mäso pripustila do Rakúska, vtedy i my môžeme mať nádej, že aspoň v nedeľu a vo sviatok ujde sa nám kusok mäsa.

*

Hovorí sa vôbec, ba každý v krajine vie o tom, že najväčším nešťastím Uhorska bol Koluman Tisza. On uviedol do politického života násilenstvo, on dal stoličným úradským neobmedzenú vládu, on vyučil nadžuponov, ako majú kadejaké volby prevádzať, on povýšil židovstvo za zemepánov a za tuhých vlastencov, on vzal pod ochranu zkrachovaných zemankov, dal im úrady a poslanecké mandáty. A ako starý Tisza vládnuť nad krajinou pomocou násilia, tak i jeho syn Štefan chcel by panovať nad Uhorskom. Práve tak by sa chcel uplatniť v politike, ako sa bol jednúc jeho otec uplatnil. Proboval bol už raz zahrať sa na ministerpredsedu. len že netrvala dlho jeho sláva, vyletel z krajinského domu i s jeho darabantmi. Lenže Tisza nenie taký človek, ktorý by sa vzdal slávy, keď sa už raz opeká pri nej. O nie. Už pri lanských voľbách chytil sa za hlavného korteša Hraničiara Héderváryho, s čím sebe kliesnil cestu k ministerskému kreslu. Jemu majú čo ďakovať vládni mungovia, že sa dostali ku ma-

stným hrcom. Odtedý je Tisza hlavným ich náčelníkom a zlým duchom Héderváryho. On mu radí, ako má uviesť násilie do snemovne, a ako má zničiť opozíciu. Vláda, vplyv a moc Štefana Tiszu sú tak neobmedzené, že na jeho rozkaz už aj železničné vlaky postoja na slobodnej dráhe.

Tisza povedá, že sa on riadi dľa zásad vyššej mravovedy, čo mu nikto uveriť nechce. Tisza i s tým sa vystatuje, že on pracuje za zveladenie Uhorska, ačpráve vo verejnom živote krajiny o tejto jeho práci nikde ani stopy nevidá. Že Tisza nenie za ľud, toho dôkazom je jeho agitácia proti rozšíreniu volebného práva. On hucká vládu proti tejto obnove, lebo nechce, aby do krajinského domu dostali sa i praví zastupitelia ľudu.

On za tým baží, aby v Uhorsku panovalo plemeno Tiszov a židov, jaknáhle sa ale v Uhorsku ľud postaví na nohy a počne sa organizovať, koniec bude bašovstvu Tiszov.

*

«Nezapomínajte priatelia, že som vám dal peniaze na volby a tak váš mandát vlastne mne patrí. Preto aj povinnosťou vašou je tak hlasovať, ako vám kážem. Branný zákon musí preísť v krajinskom dome, čo by sa čo stalo, lebo od toho závisí moje ministerstvo a váš mandát. To nech vám nerobí starosti že zákon ten ohromné obety žiada od krajiny. Peniaze boly aj budú. Na to je náš druh financministrom, on vynajde nové daňové preše. Našou povinnosťou je, odhlasovať vojenský zákon. Aj ho odhlasujeme. To nič nerobí, že opozícia obštrukuje. My máme čas. Čím dlhšie trvá obštrukcia tým dlhšie ste ablegátmi. Vy sa nemiešajte do toho. Buďte lahostajní, nemí, hluchí a slepí. Nech robí opozícia čo chce, nech vám bárs nadáva a grobiani, vy čuňte a hlasujte. Jedinou vašou prácou je hlasovať...»

Takto hovorí Héderváry k jeho gárde tam na vládnej strane. A mungovia plnia jeho rozkaz. Prísne a presne. Prehltnú všetko bez slova, bez citu a veľmi sú blažení. Hlasujú ako najatí za ten mandát, ktorý z milosti Héderváryho dostali za pálenku a guláš. Hja, otrok musí byť povďačný svojmu pánovi. Ten len jednu povinnosť zná: poslúchať...

Socialdemokrati hromžia na Pápeža pre sreformovanie sviatkov, že vraj tá novota namierená je proti robotníkom. To sú zas hlúpe táraniny. Socialdemokrati, ako spoločnosť bez náboženstva, nectí si žiaden sviatok. Červeným je jedno, či veľký, či malý sviatok, oni ani jedon nezasvätia, ba v posmech majú tých «tmárov», ktorí veria v Boha a zachovávajú jeho príkazy.

Že svätý Otec šlachetný cieľ mal pred očima, keď vydal nariadenie o zmenšení sviatočných dní, uznáva to každý, kto len vstave je pochopiť významnosť tejto novoty. Menej sviatkov viac práce, viac zárobku; viac pokoja, menej trov, menej zábav a hriechu. Pre menej sviatkov robotníci neni sú ukrivdení ani na zárobku, ani na odpočinku. V terajších ťažkých časoch každý pilný, triezvý a šanobný človek je na tom, aby čím viac pracoval a sošporil. Toto chce docieľiť svätý otec. Preto aj to tvrdenie červenákov bez náboženstva, že pápež k vóli kapitalistov zmenšil počet sviatkov, je neslýchaná hlúposť, Keby Weltnerovci a Bokányovci tak pečovali o robotníkov, ako to pápež robí, nebolo by toľko štrajkov, toľko nepokojov a nemali by sme tak hroznú drahotu.

Pápež má srdce k ľudu. Jakubovia ho však nemajú, tým ide iba o diurná. Čím väčší nepokoj a hlad medzi robotníctvom, tým väčšia záťva je to pre vodcov, lebo na agitacionálne ciele íbá rozhorčení a do krve pobúrení robotníci daňujú, v tej nádeji, že obdržia náhradu. A čo je tá náhrada? Všeobecná drahota!

58. valné shromaždenie katolíkov Nemecka.

Tohoročné valné shromaždenie nemeckí katolíci vydržiavajú v *Mainzi* a začína sa v nedeľu 6. augusta o 10. hodine so slávnostným «Veni-Sancte». Od 5. hodiny ráno až po samé poludnie vo všetkých kostoloch mesta budú sv. omše. O 2. hodine popoludni začne sa obrovský pochod katolíckych mužských spolkov a družstiev kresťanských robotníkov. Ku tomuto pochodu prihlásilo sa posiaľ 40.000 súčastníkov. Večer o 8. hodine je shromaždenie vzájomného privítania, po čom nasledujú reči zastupiteľov

rozličných národov. V mene katolíkov Uhorska reční krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany *Georg Szmeccsányi*.

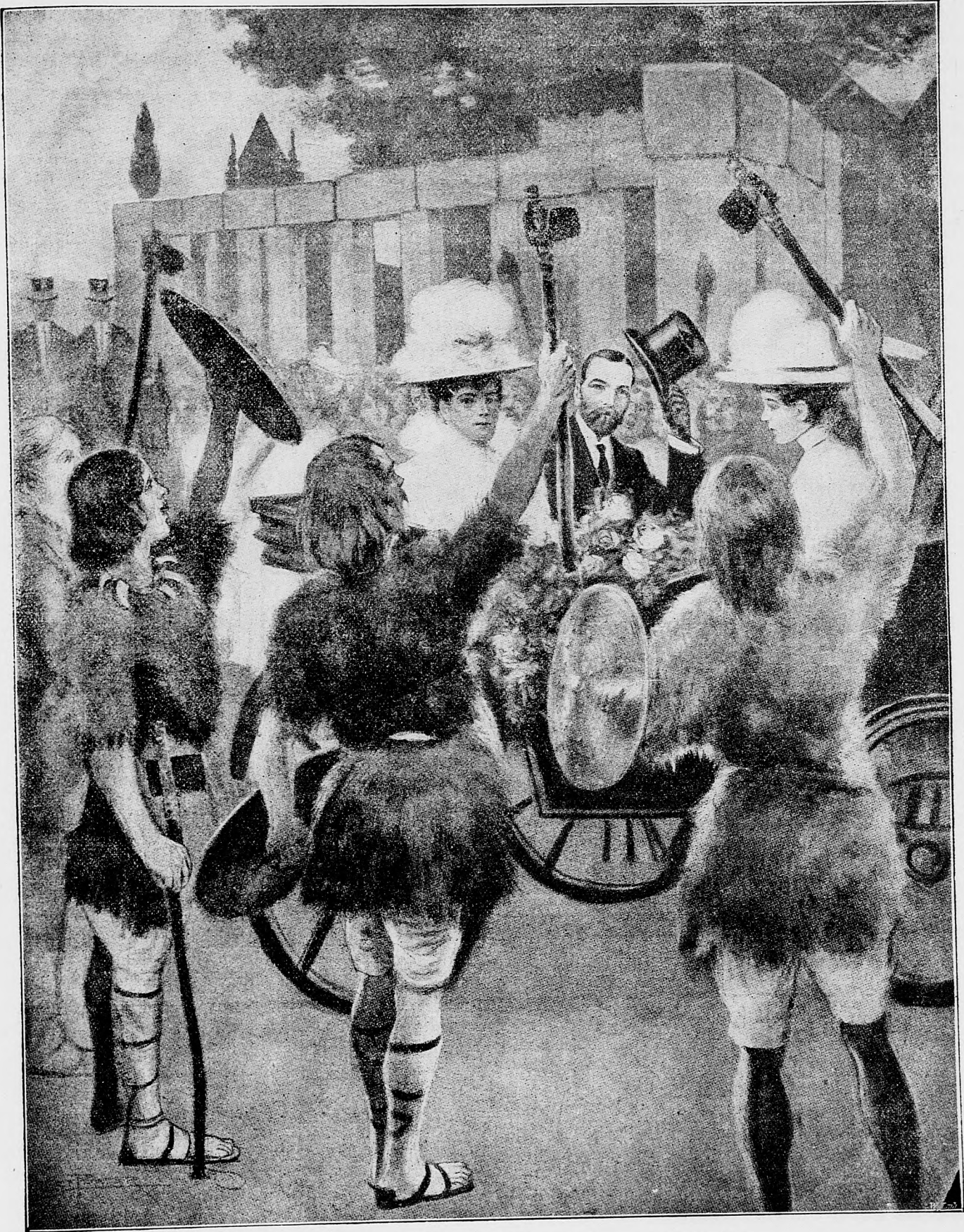
POLITICKE CHYRY.

Čo nového v politike?

Gróf Khuen-Héderváry pasuje sa ešte vždy s obštrukciou. Pojednávania zákonného návrhu o zbranej moci zasekajú jednostajne. V jednom zasadnutí rečníť môže sotva jedon krajinský vyslanec a aj to len z milosti opozície. Jestli Héderváry jeho predlohu nezojme z denného poriadku, pojednávanie jej trvať môže až do dňa súdneho. Smutná vec je ale a na veľkú škodu krajiny, že naši ablegáti prinútení sú dať robne čas mrhať v krajinskom sneme a to pre hlavatosť ministerpredsedu, ktorý nevie nahliadnuť, že jeho vojenské reformy nechce mať ani snem, ani krajina. Za tieto reformy oduševňujú sa len liberáli. Či ľud má čo jest, o to si nelámu hlavu mungovia, nech je len dost peňazí na morské strašiaky a vojenské parády. Tí voličia, čo za ablegáta vyvolili si liberála, teraz už snáď vidia, že si hada pustili do rukávov. Keď budú väčšie porcie platí, bude to pre nich zaslúžená lekcía. V tomto docela neistom rozporení politickom, keď nevieme čo nám zajtrajší deň nového donese, nahliadnuť by mal každý, že kresťanská ľudová strana len dobre chce ľudu, keď ho napomína, aby sa varoval liberálov. Že liberáli nikdy nemali a ani prítomne nemajú citu a srdca k utrápenému ľudu, to ozaj nič nového neni v ich politike.

Osvedčenia súhlasu a pochvaly vyslancom kresťanskej ľudovej strany.

Okres čanádskeho dekanátu s hlbokou poklonou vyslovil uznanie a vďaky vyslancom kresťanskej ľudovej strany: pápežskému praelátovi Jánovi *Molnár*, Štefanovi *Rakovszkymu*, Štefanovi *Haller* a Karolovi *Huszár*, že rečiami ich v krajinskom sneme tak skvele odrazili nápady

Angličania pri korunácii pozdravujú kráľa v prastarom národnom kroji.

židov a slobodných murárov a neohrozenou zmužilostou bránili vieru, náboženské cty a cirkev.

Shromaždenie socialdemokratov.

Justhovci a socialdemokrati v nedeľu 30. júla o 3. hodine vydržovali spoločné shromaždenie v miestnosti Tattersaal v hlavnom meste. Shromaždeniu predsedal Gróf Teodor Batthyány. Rečnili Julius Justh, Béla Barabás (z Kossuthovej strany) a socialdemokrat Bokányi. Bokányi v tomto shromaždení nehádzal blatom do pánov, bo včul s pomocou pánov chcel by si zabezpečiť aký-taký politický zástoj. Tým viacej ale hromžil Justh proti fideikommissom, židov a veľkostatkárov nechal pravda v pokoji, bo i on sám je veľkostatkárom a jeho najlepší priateli sú židi. Justhovci a socialdemokrati prijali aj spoločný rezolučný návrh, v ktorom žiadajú aby vláda z denného poriadku vzala zákonný návrh a zaviedla všeobecné volebné právo. Shromaždenie bolo v pokoji zakľúčené, socialdemokrati ale, ačpráve nemali k tomu dovolenia, po shromaždení chceli vydržovať pochod cez Rákócziho ulicu a ponevác nerozišli sa na vyzvanie polície, tá zakročila proti nim a rozprášila ich násilne, ako to robia pri takých príležitostiach.

Zo snemovne.

V krajinskej snemovni vyslancov gróf Albert Apponyi v zasadnutí 28. júla predstrel snemu návrh, aby zasadnutia snemovne odročené boli do 25. septembra. Liberálna väčšina tento návrh neprijala a následkom toho opozícia obštrkuje ďalej. Zo stránky liberálov od 1. augusta druhý turnus, oddiel väčšiny chodí alebo aspoň chodíť má do snemovne ku väčšej oslave Héderváryho.

RAKUSKO.

V rakúskom reichsráte prijali zákonný návrh o spoločnej banke, pravda, nie v tej osnove, ktorú prijal parlament Uhorska. Pri tomto značnú porážku utrpel uhorský financminister Lukács! Ten má ale hrubú kožu a snesie i väčšie porážky. Uzavreli v rakúskom reichsráte i to, že z Argentíny zmrzlého mäsa a zo Srbska živej lichvy na územie Rakúska, bez ohľadu na Uhor-

ska, dovážať budú tolko, kolko potrebujú. Toto je druhá porážka pre uhorskú vládu. Po tom uzavretí rakúsky reichsrát 29. júla na neistý čas odročil zasadnutia.

BESEDNICA.

Podivný drotár.

Bol raz vo Viedni jeden mocný minister, ktorý sa menoval Metternich. Bez jeho dovolenia vo veľkom cisárskom meste sa nič nesmelo stať a keď sa volakomu chcelo čo len kýchnuť, najprv si dovolenie musel pýtať od policajta a musel složiť za to istú taksu. Ale aj bol pyšný ten minister na svoju políciu, že takej viac není na celom svete: lebo tá ešte aj to zvie, že čo sa komu snívalo minulej noci?

Mal tento mocný minister jedného zafa, ktorý bol uhorským grófom, bol najchýrenejším jazdcom na celom svete, o dobrodružstvách ktorého napísali celú knihu: že ako preskočil na svojej pariipe jeden voz na ceste aj s tými, ktorí na voze sedeli, ako sbehol na koni dolu z bašty, ako jazdil hore do budínskeho hradu po strmých schodoch. Rle aj pešo prevýšil on rozum všetkých ostatných ľudí.

Raz takto riekol gróf svojmu svokrovi:

— Ale, starký, nebuď taký pyšný na túto tvoju viedeňskú políciu. Ja sa stavím s tebou, že sa tvojím policajtom dám chytiť tu na samotnom prostriedku mesta Viedne; a veru nič také neurobím, čo sa statočnému, dobre vychovanému gavalierovi urobiť nesvedčí, ani taký odev si neoblečiem, v akom není zvyk po ulici chodiť, ani na také miesto nepojdem, kde nesmie bárs kto chodiť, ani také slovo nepoviem, čo by zákon alebo slušnosť urazilo a predsa ma dajú do želez a tak ma dovedú sem k tebe medzi štyrmi vojakmi s bodákami okovaného.

— Držím stávkou — riekol minister. — O čo sa stavíme?

— O dvetisíc dukátov.

Minister na stávkou dal ruku svojmu zafovi. Už sa vopred tešil, že konečne už raz bude taký podivný pád na svete, že jeden svokr dostane peniaze od svojho zafa.

A polícii veľmi prisne naložil, aby od tohoto dňa na jeho milého zafa duplované pozorovali, aby sa nestal s ním nejaký «kúsok».

Bol v tých časoch vo Viedni jeden chýrečný hostinec, ktorý tak volali, že Matschakerhof. Tento hosti-

nec dostal meno od mocného uhorského dynastu Matúša Csáka, ktorý za časov Karola Róberta bol protikráľom. On dal postaviť ten ešte až podnes chýrečný dom vo Viedni, ku sláve svojho mena, ktorým aj udržiavajú dobré vína, aké v hostinci merajú. Sem chodievali vtedy z Uhorska do Viedne prichodiaci páni.

Raz na poludnie v skvelej jedálni zavítal jeden drotár vo svojej po celom svete dobre známej vyplavenej halene, na drieku mal opásaný opasok s medenými prackami, na boku mal gombíkami vyloženú kapsu. Na tejto bolo zavesene jedno koleso drótu a sopár drótených pastí na myši! Na nohách mal krpce pripevnené návlakmi a v ruke vernú hlôvovú palicu so železným koncom.

Drotár sa poobzerá: zazre jeden prázdny stol v kúte, sadne si k nemu, palicu si opre o stoličku a svoj zafúľaný sirák zavesí na koniec palice. Potom začne cengaf koncom noža na poháre.

Kellneri bežia k nemu, že čo chce?

— Obedovať.

— Ale je tu obed veru drahý!

— To je dobré čo je drahé. Čo tu máte najdrahšie?

— Bažantovú pečienku.

— To mi treba doniesť. A to je čo, čo tam pri druhom stole chlipkajú z koryta žaby?

— To sú ústice.

— Sú drahé?

— Tucat za dve zlatky.

— Nuž teda sem z nich tri tucty. Potom môžu prísť bažanty. Aj víno potrebujem k tomu Aké máte?

— Máme gumpoldskirchenské: flaša za tri zlatky.

— Také nechcem. Nemáte drahšie?

— Bude sa páčiť Johannisberger? To je za osem zlatých.

— Dve flaše!

Drotár sa pokojne naobedoval. Vedel že na čo je servítka. Nepil z flaše, ale si pekne do pohára ulieval víno, po pečienke z bažanta si prsty nepoobľizoval a nôž si neobtnel o bačkory a ani koštiale nehádzal na zem.

Potom si rozkázal ešte aj čiernu kávu a najdrahší likér, «mandarín».

Povedali mu, že z toho za kalištiiek stojí jednu zlatku.

— Tak mi teda doneste jednu plnú flašu z toho mandarínu.

Hlavný kellner sa už veľmi škrabal poza uši, účet podivného hosťa činil už sto zlatých.

— Kto to bude platiť?

— Ja sám som takým pánom — odpovedal drotár — a s tým odpál styri pracky na svojom opasku z ktorého vyňal jeden pugilár, so zlatým címerom na chrbte. Začal sa prehŕňať v peniazoch. Veru v tom neboly menšie bankovky, ako tisicky. Vyňal jednu zpo-medzi mnohých a podávajúc ju hlavnému kellnerovi, riekol:

— Nech sa ľúbi!

Ten prosil za odpustenie, že tolko peňazí nemá, aby z tisicky mohol vydať, ale že hneď zabehne do banky, kde mu premenia.

Drotár mal dosť času, teda vďačne počkal; medzitým si upíjal drahý likér kalištiiek za kališkom, ako taký človek, ktorý je na niečo takého zvyknutý.

Odrazu sa kellner s peniazmi len vrátil nazpät, ale už nie sám, lež v sprievode niekoľkých policajtov a jedného komisára.

Policajný komissár vyzval drotára, aby sa bez všetkého sprotivenia poddal a aby ho nasledoval na policiu. K vôli väčšej úcte pripal mu na ruky aj jeden pár železných náramníc.

Drotár poslúchal, dal sa viesť pred náčelníka polície. Tam mu prezreli opasok a našli v ňom otázky pugilár. Ba ešte viac i viac: jednu zlatú tabákovú pikšnu s muzikou, jedny zlaté repetujúce hodinky a jeden brilantový prsteň. Neni žiadnej pochybnosti. Tu sú dôkazy viny! Veľká lúpežná vražda sa tu stala!...

Mocný minister aj sám práve sedel pri obede. Odrazu vhpne do izby náčelník polície, bládý až na smrť.

— Knieža! Zlú novinu vám nesiem. Vášho zafa zavraždili: vraha sme dostali. Našli sme uňho grófov pugilár, plný vlastnoručne písanými značkami a všelijaké jeho šperky. Tu vedú zločinca, okovaného, medzi štyrmi vojakmi.

Ešte len vtedy začal «sakramentovať» mocný minister, keď zazrel okovaného drotára.

— No, vy ste mi pekne vytrhli z vaku dvetisíc dukátov! Veď je tento drotár sám môj zať gróf Móric Sándor!

Stávka bola vyhratá.

Gróf nič také neurobil, čo poctivý gavalier urobiť nesmie, lebo obedovať v Matschakere neni zakázané. Neobliekol si taký odev, v akom po ulici nechodia. Nepovedal, nevykonal nič takého, čo by sa protivilo zákonu a slušnosti, lebo dobré vinko piť a tisickou platí neni ani hriech, ani neslušnosť; a predsa ho dali do želez.

Gróf dostal dvetisíc dukátov a policia jeden dlhý veľmi veľký nos; ten potom mohla nosiť...

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena:

na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt roka	1 koruna.
Do Pruska:	na celý rok	6 korún.
Do Ameriky:	Na celý rok	8 korún.

Administrácia Kresťana.

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ a veľké manévry. Dľa hodnovernej zprávy jeho veličenstvo kráľ na tohoročných veľkých manévroch sa nesúčastní. Súčasťenie sa na manévroch pre jeho veličenstvo bolo by takou veľkou únavou, že panovník z ohľadu na toto sa zriekol osobného vedenia manévrov. Následkom toho už ustálený program veľkých manévrov prepracujú.

Z arcibiskupstva ostrihomského. V ostrihomskom arcibiskupstve nariadené je, aby archidiakoni navštívili fary svojich okresov. Tomuto nariadeniu sodpovedne osvietený pán biskup dr. Medard Kohl 24. júla navštívil faru Nagylapás a ztadiaľ ku navštíveniu fary odcestoval do Komjatic. Osvietený pán generálny vikár trnavský Pavel Jedlicsa ako archidiakon nitriansky, v tomto týždni navštívil fary veľkotopolčanského dekanátskeho okresu. — Za kaplánov poslaní sú nasledujúci novovysvätení kňazi: Jozef Pintér do Nagycóteny, Alexander Vallovics do Pezinka, Franc Paulik do Esztergom-Bajna, Georg Polónyi do Nyitra-Pereszlény, Pavel Machacsek do Šoporne, Karol Martini do Nyitraujlaku a Ludvik Stibló do Egyházzelle.

Jeho eminencia kardinál arcibiskup Jágerský dr. Jozef Samassa v nedeľu 30. júla slávil štyridsaťročné jubileum svojho vysvätenia za biskupa. Oslavovaný jubilant dva roky účinkoval ako biskup spišský a 38 rokov je tomu, čo po smrti Bartakovicsa vymenovaný bol za arcibiskupa jágerského.

† **Franc Križó Pelikán** všestranne pochvalne známy kňaz arcibiskupstva ostrihomského, cez 12 rokov katechéta hlavného mesta, redaktor noviniek «Kis Pajtás» 29. júla usnul sladko v Pánu. O. V. D. M. P.

Chýry z biskupstva košického. Na území košického biskupstva obnovené majú byť kostoly v nasledujúcich obciach; Sárosszentmihály, Kende, Kisida, Füzér Olesvár, Szenczfalu. Ku obnoveniu týchto kostolov z väčšej čiastky prispeli horliví veriaci. Zcela nové kostoly zarovnak pomocou veriacich vystavené majú byť v obciach: Opáthehy, Czirókabéla a Lápos. — P. Laurent Bakács, dominikán košického kláštora, ktorý cez mnohé roky blahonosne účinkoval tu za priora je vyvolený do mesta Szombathely. — V mesiaci auguste v Košiciach usporiadaná bude výstava priemyselníkov. — Obľúbený lekár dr. Felix Parcher, pochválne známy i v susednej stolici šárišskej, bo chudobných i bezplatne lieči, skrze jeho veličenstvo kráľa vyznačený je i s potomkami titulom zemanstva s predikátom de Perjékfalu. — Barón Julius Schell z príležitosti jednej letnej zábavy na špištál nemluvniatok sossbieral 700 korún a grófska rodina

Dessewffy na ten istý cieľ darovala 300 korún. — Organý stavajúca firma Rieger, ktorá i na území košického biskupstva postavila už viacej organov, najnovšie poslala krásne vyhotovený organ do Rímu a skrze sv. Otca vymenovaná je za pápežského liferanta organov. Filiálka katolíckeho patronázu košického 21. júla utvorená bola v obci Göncz a 23. júla v obci Nagyida. — Minule vydržovali 25-ročné jubileum vysvätenia za kňazov Štefan Tomori farár zo Somodi za veľkých slávností vo svojej fare a Imrich Medveczky farár z Felsőgagy v kruhu svojej rodiny v obci Rákospalota. **Bodolló:** Tunajší zcela obnovený a pekne vymalovaný kostol, po zakončení obnovenia obetivavosťou veriacich prevedeného, ako vicedekan s pochvalou odobral Ondrej Magócsi titulárny kanonik a farár zo Szepsi.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Gabriel Kolbay, tunajší rodák, farár obce Kaproncza, po blahonosnej práci vo vinici Pána cez 42 rokov v tunajšej nemocnici, kde z ťažkej nemoce vyliečenie hľadal, po príkladnom prijatí sv. sviatostí usnul sladko v Pánu a 27. júla za prítomnosti početného duchovenstva pochoval ho praepošt a mestský farár Adalbert Zaborovszky. — Michal Palyó, tunajší kaplán vymenovaný je za farára do obce Kaproncza a 29. júla slávnostne rozlúčil sa s jeho priateľmi a známymi v miestnosťach katolíckeho kruhu Rákócziho. — Pavel Kerekes krajinský zdravotný dozorca 18. júla prehliadal tunajšie zdravotné ústavy a potom odcestoval do stolice. — Choroba rožnej lichvy na pysky a kopytka už prestáva a onedlho, ako hovoria, už aj jarmoky budú vydržiavať. — Po doháne zdražujú aj švibalky. Liberálni kandidáti sľubovali pri voľbách, že všetko bude lacnejšie, teraz ale dražšia je už sol, dohán je tiež dražší a pri tom horší ako bol. Ludia, nikdy neverte liberálom. — *Kiszeben:* Adalbert Blaskovits, tunajší pravotár zomrel 15. júla v 93 roku života svojho. — *Bardijov:* V tunajších kúpeľoch bolo poslal 2500 hostí. — *Szentanna:* V tunajšej obci k úcte sv. Anny vydrživaný bol slávnostný odpust, na ktorom súčasťnilo sa veľa národu, podobný odpust odhavoval sa i v obci Nyársardó, kde hrubú sv. omšu slúžil Marcell Gallé farár z Jernye a slávnostnú kázeň držal Ján Frimmer, farár zo Sztankahermány. *Daróc:* Karol Oberle bývalý tunajší farár na odpočinku 25. júla zomrel v 74 roku života svojho. — *Magyarjakabfalu:* Osvietený pán biskup grécko-katolícky. skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Vályi, tunajší nový kostol posvätil 23. júla. — *Szinyeujfalu:* Na tunajšiu stanicu organistu a učiteľa jednohlasne vyvolený je Štefan Czirbusz. — *Abosz:* Na celom okolí 19. júla zúrila tu veľká búrka, z ktorej príležitosti hrom zabil Ondreja Bareja, obyvateľa zo Sárosberettyó.

Chýry zo Spiša. Svätý otec pápež Pius X., praepošt-kanonika dra Martina Khebericha vymenoval za pápežského preláta. — Náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy vrátil sa už z Karlsbadu a teraz zdržuje sa vo svojom šavnickom kaštieli. — Kúpele Feketehegy, Šmekš, Tátraszéplak a Iglófüred sú teraz na-

tolko navštívené, že tam už není možno izbu dostať. — Útraty stavať sa majúceho nového levočského kat. gymnáziuma majú obnášať 729.683 korún. Robota je už odovzdaná. — Haligovce sú zase bez učiteľa. — Starovesskú faru obsiahol Ladislav Herbszt farár v liptovskom Proszéku. Magura sa teší, že do centrumu pride taký verný neohrozený kresťanský ľudák. — Okolo podhradia 18. júla začala sa žatva. — V Krompachoch predstavený železničnej stanice Jozef Kutlik následkom porazení na srdce náhle zomrel. — V Richvalde dňa 24. júla obeseného našli v lese 37-ročného Jozefa Koprušáka. Ubohý pomýlil v rozume, prečo ho ešte minulej jaseňi i z Ameriky do krajiny poslali. — V Durande dňa 25. júla zhorelo 35 domov i evanjelická modlitebňa a škola. — V Podolinci bol na sv. Annu veľmi pekný odpust. Ľudia boli tam až z Magury. Ku sv. Sviatostiam pristúpilo vyše 300 veriacich. Kňazov bolo 16. Slovenskú kázeň mal Štefan Schultz, kaplán ružbachský a nemeckú Ján Viecha, farár majorský. — Minulého týždňa bola u nás neobyčajná horúčosť.

Požiare na všetky strany. Z Dobšiny píše: Veľká parná píla kniežata Filipa Koburgského v obci Pusztamezö, ktorá je pri dobšinskej ľadovej jashyni, minulý týždeň ľahla popolom. Vo veľkom vetre plameň prešľahol aj na letohrádok bulharského kráľa Ferdinanda, ale vo veľkom počte pribehnuvším robotníkom podarilo sa letohrádok oratovať. Príčina ohňa je neznáma. Škoda činí vyše 100.000 korún.

V obci *Várjeszenő* (st. zemplinska) minute tiež pustošil veľký oheň. Zhorelo 40 domov, škoda činí asi 140.000 korún. Oheň tak povstal, že na dvore gazdu Štefana Petrosáka dvaja chlapci nakládli ohňa, a vo veľkom vetre susedné domy za okamženie stály v plameni.

V obci *Lužná* v liptovských Kárpátoch v susedstve Korytnických kúpeľov dňa 24. júla popoludní zúril veľký požiar. Takmer tretina obce ľahla popolom. Zhorelo 40 domov a práve toľko pobočných stavísk. Zhorolo aj 7 koní a veľa drúbeže. Oheň povstal z neopatrnosti jednej ožratej ženskej.

V obci *Alsóvadász* (stol. abauj-tornanská) minulý týždeň z neznámej príčiny chytil sa dom gazdu Jána Mészárosa. Oheň prešľahol aj na susedné domy a zhorelo 11 domov aj s pobočnými stavami. Zhorelo aj veľa krme.

V obci *Gács* ležiacej od Lučenca na sedem kilometrov, vo fabrike na súkno minulý týždeň povstal oheň, ktorý sa rýchle šíril a vo fabrike vyvolal veľký strach. Čoskoro chytil sa aj susedný mestský dem a synagoga. Medzitým z Lučenca prišla jedna stotina vojska a hasičia, ktorí s napnutou prácou oheň lokalizovali. Strecha súkennej fabрики a synagogy úplne zhorela.

V hore vo *Vyhňanskej dovine* v posledné dni viac ráz vypukol oheň, Dosaľ zhorelo viac jutár hory.

Obec *Duránd* v stolici spišskej tieto dni celá ľahla popolom. Následkom veľkej suchoty oheň sa rýchle ší-

ril a celá dedina zhorela. Zahynulo aj veľa domácich zvierat. Obyvatelia len so životom ušli, ich imanie vyšlo na vniroč.

V *Horných Kočkovciach* vypukol oheň a tak rapidne sa šíril, že celá obec zhorela. Hasenie ohňa bolo nemožné, lebo nebolo dosť vody. Múry domov trčia holé a ich obyvatelia zdržujú sa pod holým nebom, škoda činí asi 400.000 korún, z ktorej sa z poistenia len veľmi nepatrná čiaska nahradí, lebo obyvateľstvo obce je chudobné a nemohlo assekurovať svoje domy a imanie.

HOSPODÁRSTVO.

Čím viac krmu!

Rozmnoženie krmu je otázka pre každého gazdu veľmi dôležitá, lebo kto má viac krmu, ten môže držať viac dobytku. A že je rozšírenie chovu dobytku pre nás úlohou nevyhnutnou, to myslím netreba osobite dokazovať. Preto je otázka, že jak možno rozmnožiť zásobu krmív, na dennom poriadku.

Veľmi dobré krmivo je miešanina z jednej tretiny hrachu, jednej tretiny pohánky a jednej tretiny viky, menovite čo krmivo pre dojnice. Táto miešanina môže sa zasiať v bársktorej dobe a dá hojnosť dobrého krmiva; odporúča sa ju siať však hlavne do strniska, po žite. Dáva dobrú úrodu, dobytok ju rád žerie, zväčšuje dojivosť kravy, zlepšuje svojim strniskom jakosť pôdy, lebo všetky tri rastliny majú hojnosť listov a preto udúšajú burinu.

Treba poznamenať, že pohánka bola už častokrát čo krmná rastlina odporúčaná; ale samotná jako zelené krmivo je jedovatá — jed obsažený je vraj v čerenej barve stebľa — v miešanine, teda aj v našej miešanine však vôbec nepôsobí škodlive, jestli jej není viac než jedna tretina všetkej miešaniny, ba naopak, jej vplyv na organizmus zvierata je veľmi blahodárny. Miešanina sa seje, ako sme to už spomenuli, do strniska, alebo ešte lepšie po niektorej zavčasu skosenej krmnej rastline alebo po včasných zemiakoch a po miešanine — jestli totižto miešanina boľadosť skoro vyvinutá a skosená — nasleduje pšenica, ktorá sa dosť výborne vydará, ináč seje sa na budúci rok cukrová repa. Na jeden hektár treba 175—210 litrov miešaniny hracku, pohánky a viky.

Na malom priestore môže si gazda dopestovať na siatie potrebnú pohánku sám. Seje sa v máji alebo v júni, na jeden hektár treba 87 litrov zrna; ba v priaznivých prípadoch môže sa pohánka na zrno, jako druhá plodina, siať len do strniska. Slama pohánky, pestova-

nej na zrno, dá sa ako sečka veľmi vobre skrmiť, ba kone takouto sečkou krmené maj jemnejšiu a lesklejšiu srsť.

Pohánčená slama hneď po vymlátení poreže sa na sečku a vo vrstvách nakladie sa do nejakých kistní. Takúto kyslú krmu žerú všetky zvieratá hltave. To je isté, že pohánčená slama má väčšiu krmnú hodnotu ako iné slamy. Pohánčená slama obsahuje dvakrát toľko bielkovín, ako slama z jarín a trikrát toľko ako slama z ozimín a preto je pohánčená slama živnejšia pre zvieratá ako všetky ostatné slamy.

DOPISY.

Od Preserán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uvarejniť v našom milom «Kresfane».

Dobré časy má tohoto roku chudoba. Od tej doby totižto, čo diosecká dielňa cukrová do prenájmu vzala lefantovské pánstvo, sú tu tak vysoké zárobky, že pri okopávaní až do 3-60 kor. sa platilo denne. To celkom obyčajná vec bola, že 14 ročné deti dostaly denne 2 kor. 60 halierov. Len to je hlavnou vecou, aby si ľudia tak zarobený groš šetrili. Zdvihla tunajšie zárobky aj tá okolnosť, že tu tehľu vystavil veľkostatkár gróf Julius Apponyi.

S Bohom

Šiška.

Z Chtelnice (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Ani nepamätám, že sa bol kto pera chytil a niekoľkými riadkami drahého Kresťana navštívil. Naša obec leží medzi Vrbovým a Trnavou. Náš pán farár i s kňazmi celého okolia zmužile podporuje našu drahú ľudovú stranu.

Náš notár sa menuje Sigismund Lelkeš, je on prí-

budný pána dekana lukáčovského. Takého notára niet v celej nitrianskej stolici. Keď je voľba, v smysle zákona nečiní na nikoho nátlak, ku svätým sviatosťam pristupuje každý mesiac. Nielen v nedeľu, lež i v robotné dni slyší sv. omšu. Jeho pani tiež vyniká anjelskou pobožnosťou. Škoda, že on zamýšľa nás opustiť. To by bola ztrata ukrutná pre nás! Aj plat by sme mu vďačne popravili, keby len stále medzi nami chcel sotrvávať. Katolícka ľudová Jednota tu tiež počítuje veľa členov. Keď príde voľba, u nás nehrá zástoj holba. My sme tu kresťania vždy bez prestania.

S Bohom

Ján Behal.

Oznamuje sa

ctenému obecnstvu, že z dielov dr. Jozefom Janda vydaných dostať už len «Mučenicu čistoty» (cena 7 h.) a «Nábožné vzdychy» (cena 2 kor.), ostatné diela sa už rozobraly (asice: Listy Adiny, Deň prvého príjmania, Sv. Izidor, Kresťanský mládenec, Kresťanská deva, Sviatosť birmovania atď.) Tieto posledné teda už nedostať. Vynde ale zanedlho z tlače dielo: «Matka dobrej rady», ktoré pravdepodobne Spolok sv. Vojtecha vydá. Bude ono obsahovať asi 200 strán. S úctou v Nyitrapereszlény, 21. júla 1911.

Dr. Napoleon Janda
dekanfarár.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa že spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokos Országos Földhitelintézete».

Odkazy redakcie.

S. B. P. Žiadané vám posielame.

M. G. Dvor-Blato. Z tadiaľto sa riadne posielala Reklamujte na pošte,

B. H. N. S ľuďmi čo jednostajnk ľzú, nehodno je púšťať sa do reči.

St. H. V. Starí povedali, že proti hlúposti aj bohovia darmo bojujú. V tomto mali pravdu tí nekdajší pohani.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Cieľe ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, merníckymi a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osóhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbaví sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sume dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredu. — Zvláštné výhody ústavom povolených požičiek ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovernenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 28. júla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	22:35—22:60
» stolnobelohradská, nová	«	22:30—22:85
» peštianska, nová	«	22:05—22:90
« banátska, nová	«	22:05—22:30
Jačmeň nový, prvotriedny	«	15:60—16:30
Raž prvotriedna	«	17:85—18:00
« druhotriedna	«	—
Ovos prvotriedny	«	19:00—19:40
« druhotriedny	«	18:60—19:00
Kukurica	«	14:90—15:10

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:40	18:00	17:60	17:20	16:80	16:30	15:60
č.	7	7½	8				
K.	15:00	14:00	9:80				

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Strova:

Otruby drobné	kor.	12:00—12:20
« hrubé	«	11:10—11:30
Fazula veľká biela	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	«	23:00—24:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5:00—5:20
« « ružové	«	6:00—6:40
« « žlté	«	7:00—7:50
Hrach lúpaný	«	44:00—54:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27:00—28:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Proso	«	18:00—20:20
Datelinové sáme , červená datelina	kor.	—
« « lucerna	«	—
Mak	kor.	64:00—74:00
Rasca (kmín)	«	68:00—
Konopné sáme	«	28:00—29:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	149:00—150:00
Slanina mestská 4-kusová	«	131:00—132:00
« « 3-kusová	«	137:00—138:00

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem
hová				hová				honnan				honnan			
1110	5:45	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12:20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	339	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
810	5:50	«	Hatvan	1008	12:20	«	Zágráb, Fiume, Bród	645	5:20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárád	611	12:30	«	Bukarest, Arad
22	6:20	«	Bicske	314	12:30	«	Hatvan	309	5:30	sz. v.	Hatvan	911	12:40	«	Ujvidék
802	6:25	gy. v.	Ruttká, Poprád-Felka	10	12:35	«	Szombathely, Wien	1905	5:30	«	Bród, Eszék, Pécs	801	12:50	gy. v.	Berlin, Ruttká
8	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12:50	«	Ujvidék, Bród	609	5:45	«	Brassó, Arad	903	1:00	«	Konstantinápoly, Bród
1502	6:45	gy. v.	Kassa, Csorba	24a ²⁾	1:00	«	Bicske	908	5:45	«	Sofia, Bród, Belgrád	401	1:05	«	Sátorajauhely,
1506	6:55	sz. v.	Kassa Csorba	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprádfelka	19	5:55	«	Torbágy	7	1:10	sz. v.	Wien, Sopron
1002	7:00	gy. v.	(Fiume, Torino, Róma,	316	1:35	sz. v.	Gödöllő	318	6:00	«	Pécel	801	1:25	gy. v.	Bukar.-st. Arad
602	7:05	«	Pécs, Vinkovce	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz	17	6:05	«	Komárom	1	1:30	«	London, Páris, Wien
906	7:10	«	Arad, Brassó	604	2:00	«	Arad, Bukarest	1707	6:15	«	Stanislaw, M.-Sziget	1901	1:40	«	Sarajevo, Bród
402	7:20	«	Belgrád, Sofia	4	2:05	«	Wien, Páris	11	6:25	«	Wien	1301	2:10	«	Graz, Fehring
1302	7:25	«	(Stryj, Lemberg,	404	2:15	«	Sátorajauhely, Lemberg	407	6:30	«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	325	2:15	sz. v.	Hatvan
812	7:30	«	Máramarossziget	916	2:20	sz. v.	Kiskörös	1007	6:50	«	Fiume	1501	2:30	gy. v.	Lemberg, Kassa
808	7:45	sz. v.	Fehring, Graz, Trieszt	318	2:20	«	Pécel	315	6:50	«	Gödöllő	327	4:20	sz. v.	Pécel
608	8:00	«	Gödöllő	320	2:30	«	Hatvan	1505	7:00	«	Csorba, Kassa	329	5:25	«	Gödöllő
1102 ¹⁾	8:05	gy. v.	Belgrád, Sofia, Bród	26	2:30	«	Bicske	1305	7:10	«	Graz, Fehring	15	6:25	«	Győr
406	8:10	sz. v.	Arad, Brassó	512	2:40	«	Szolnok	509	7:20	«	Brassó, Kolozsvár	8	6:35	gy. v.	Wien, Graz
508	8:20	«	Balatonfüred, Tapolca,	1902	2:55	gy. v.	Tapolca, Sarajevo	919	7:25	«	Kunszentmiklós-Tass	507	6:40	sz. v.	Brassó, Debrecen
1906	8:25	«	Munkács, Lawoczne	304	3:00	«	Ruttká, Berlin	817	7:30	«	Gödöllő	421	6:55	v. v.	Szerencs
306	8:35	«	Kolozsvár, Brassó	904	3:20	«	Belgrád, Konstantinápoly	319	7:40	«	Hatvan	907	7:20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Bród
1708	8:55	«	Pécs, Eszék, Bród	1022	3:30	v. v.	Páks	21	7:45	«	Bicske	607	7:25	«	Bukarest, Arad
2	9:20	gy. v.	Ruttká, Berlin	18	4:25	sz. v.	Komárom	1008	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	305	7:35	«	Berlin, Ruttká
24	11:55	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw	328	4:25	«	Gödöllő	1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	25	7:45	«	Bicske
314a ²⁾	12:00	«	Wien, Sopron	606	5:00	gy. v.	Arad, Tóvis	1021	8:20	v. v.	Páks	405	8:00	«	Lavocne, Máramarossziget
			Bicske	410	5:10	sz. v.	Miskolc	515	8:35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	1009	8:05	«	Fiume, Bród, Pécs
			Gödöllő	6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely	321	8:45	«	Hatvan	1705	8:20	«	Stanislaw, M.-Sziget
				324	5:20	sz. v.	Gödöllő	13	9:20	«	Győr	329a ¹⁾	8:35	«	Gödöllő
				514	5:40	«	Szolnok	307	9:25	«	Berlin, Ruttká	9	8:45	«	Wien, Graz
				308	5:55	«	Ruttká, Berlin	1005	9:35	gy. v.	Fiume, Tapolca	1507	8:50	«	Csorba, Kassa
				914	6:05	«	Szabadka, Topolya	913	9:55	sz. v.	Szabadka	27	9:00	«	Bicske
				1004	6:15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Nápoly	5	10:05	gy. v.	(Bruck-K., Szombat-	381	9:10	«	Pécel
				510	6:15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	409	10:20	sz. v.	hely, Sopron	308	9:20	gy. v.	Berlin, Ruttká
				326	6:25	«	Pécel	28	10:45	«	Miskolc	29	9:28	sz. v.	Triest, Szekesfehervár
				328	6:40	«	Hatvan	605	11:25	gy. v.	Arad	1001	9:35	gy. v.	Róma, Fiume,
				918	6:45	«	Kunszentmiklós-Tass				608	9:35	«	Brassó, Arad	
				516 ³⁾	6:55	«	Nagykátá, Szolnok				915	9:45	sz. v.	Kiskörös	
				28	7:00	«	Bicske				408	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget	
				1708	7:10	«	M.-Sziget, Stanislaw				905	10:00	«	Sofia, Belgrád	
				16	7:20	«	Győr, Triest				1303	10:10	«	Graz, Triest	
				832	7:35	«	Hatvan				333	10:25	sz. v.	Gödöllő	
				1006	7:40	gy. v.	Zágráb, Fiume				517	10:35	«	Nagykátá	
				1508	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba				1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa	
				1908	8:25	«	Pécs, Bród				1907	10:55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca	
				334	8:40	«	Gödöllő				25a ¹⁾	11:05	«	Bicske	
				518 ⁴⁾	9:05	«	Nagykátá				335 ¹⁾	11:20	«	Hatvan	
				1306	9:15	«	Győr, Graz				1103 ²⁾	11:30	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	
				610	9:30	«	Arad, Brassó								
				1510	10:00	«	Kassa, Csorba								
				338	10:05	«	Pécel								
				910	10:10	«	Belgrád, Sofia								
				1010	10:25	«	Fiume, Nápoly								
				408	10:25	«	Kassa, Lemberg								
				12	10:50	«	Szombathely, Wien								
				335	11:10	v. v.	Ruttká, Berlin								
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11:35	v. v.	Kassa, Szerencs								

1) Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 2) Vasárnap és ünneppalapon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
 3) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
 4) Csak szombaton közlekedik.

1) Vasár- és ünneppalapon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
 2) Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 3) Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelejt.

511 ¹⁾	4:40	sz. v.	Tápiószty-Tápióság
518	5:00	«	Nagykátá
811	5:50	«	Gödöllő
917	6:17	«	Kunszentmiklós-Tass

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvielej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje k umlatbu

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najekonomickejší mídebný stroj prítomnosti !!!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom a plynom, komámi s káblom krytými.

Osobitná trieda ore stroje celého hospodárstva ako parostroje, mlyny, rajtáre, stroje k mleteniu a ku sutiati zád.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

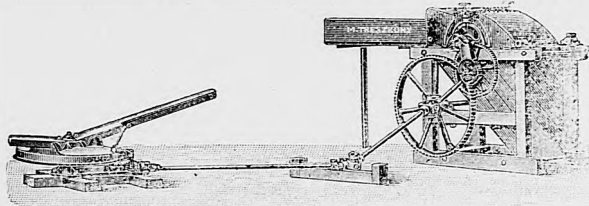
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!**Verte****že slanovinový lieh sily**

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielá 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Hospodárske stroje!

Pánom hospodárom odporúčam svoje najnovšie: Mlátačky ručné a žentúrové. Žentúre kryté bezpečné. Pastorky. Mláfacie garnitury. Rajtáre. Triery. Sečkovice. Stroje na rezanie kapusty. Struhadlá na burgyňu. Pluhy. Brány. Stroje na siatie. Hrable. Stroje na moržovanie kukurice. Šrotovníky. Stroje na lámánie kôry. Stroje na miesenie hliny. Okružné píly. Decimálky. Mangle na prádlo atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v BYTČI (Nagybicscse).

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé drápané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drápané 30, 38, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** pri Pilsen (Čechy).

A. Thierry
lekárnika**BALZAM**zákonom
chránený

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Pôvodný je len s ochrannou známkou mnišky. Odpredaj každého falšovania, padelania, kľamstvo s nepravou ochrannou známkou shtihajú a pokutujú prísne zákony.

Tento balzam: 1. Nedostiziteľným prostriedkom je proti všetkým chorobám prs a pľúc, utišuje katar, rozpúšťa slajm, zastavuje bolestný kašeľ a lieči podobné zastaralé neuhy. 2. Zvlášte účinkuje pri zapálení hrdla, chrýptavici a všetkých chorobách hrdla. 3. Odkoreňa zastavuje každú žinnicu. 4. Lieči všetky choroby pečene, žalúdka, čriev, žalúdkové kŕče, koliku a lúpanie. 5. Lieči zlatú žilu a hemerózy. 6. Činí ľahkú stolicu, čistí krv a ľadviny, dodáva chuť k jadeniu a podporuje trávenie. 7. Výborne účinkuje pri bolení zubov, ďasien atď., odobiera neprijemný zápach úst a zo žalúdka. 8. Je dobrým liekom

proti hlistam, červom a zrádniku. 9. Z vonku upotrebený lieči rany, kňahnu, vtedy, opáleniny, omrzliny, svrab, bolenie, huchanie v hlave, hos'ec, bolenie uší atď. Liek tento nemá by chybovať v žiadnej rodine, zvlášte keď cholera, influenza alebo iné nákazlive choroby zúria. Zvláštny pozor treba dávať na zelenú ochrannú známku s mniškou. K dostaniu u lekárnik Jozefa Töröka v Budapešti a vo veľkosti v každej drogerii.

Adresa: A. Thierry-ho lekárňu k anjelovi strážcovi Pregrada, pri Rohiči. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo jedna zvlášte veľká flaška stojí 5 kor. 60 halierov. Menej sa neposiela. Zasielky len s poštovou dobierkou alebo pri predbežnom doposlani peňazi.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

S. Benisch

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; siele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele ľajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každá 90 cm. dlhá, 60 cm. široká, naplnený novým, sivým, veľmi tvrdým mäkkým perím 18 K.; polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko. **S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,

rezervná základina 125000 korún.

vklady 2.650,000 korun. Prijíma

vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.**Kto žiada požičku?**

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičkať, tak nech sa s dôverou obráti ku „Kis-birtokosok Országos Földhitelintézet“ Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom).

Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeno tarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne plati, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeby, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovani na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.